

syngenta

Toelating gewasbeschermingsmiddelen en risico beperkende maatregelen op het etiket

Henk Decraecke

Fruit spuittechniek avond Ommeren 17 aug 2016

Overzicht

- **Toelating van een gewasbeschermingsmiddel(GBM)**
- **Belangrijkste Europese en Nederlandse regelgeving**
- **Bescherming van oppervlakte en grondwater**
- **Risicobeperkende aanbevelingen op het etiket**

Toelating van een GBM

- **nieuw GBM, uitbreiding, her-registratie, WG aanpassing,...**
- **gebruik :teelt/parasiet/toepassing/(MRL)combinatie**
- **enorme evolutie in de laatste 30 jaar ☹**
- **nieuwe Europese wetgeving met VO 1107/2009 : zonale procedure**
- **geen toelating = geen gebruik, geen verkoop => illegaal**
- **gebaseerd op het etiket: WG en andere aanbevelingen => respect**
- **Reg Dpt Syngenta:**
  - **zo snel en zo breed mogelijk en met zo weinig mogelijk beperkingen**
  - **maar enorme uitdaging, tijdrovend, duur en soms zeer frustrerend**

Belangrijkste Europese en Nederlandse relevante regelgeving(1)

- **‘gewasbeschermings’** regelgeving: bescherming van
  - gewas(doeltreffend en selectief)
  - mens: consument-toepasser-werker-omstaander-omwonende
  - dier: vogels-zoogdieren-niet doelwit insecten-bestuivers(bijen)-bodemorganismen- waterorganismen,...
  - milieu : lucht -bodem- water(grond- en oppervlakte water)
  - niet doelwitplanten
- meer en meer van ‘risico’ naar ‘gevaar’ benadering
risico evaluatie(EFSA, CTGB) – **risicobeheersing**(EU COM, EZ/I&M)
- **GBM etiket: Wettelijk Gebruiksvoorschrift- aanbevelingen en**
risicobeperkende maatregelen
- **Nieuwe Verordening GBM 1107/2009 => omzettingen in NL**
regelgeving (Wet-Besluit-Regeling GBM&B)

Belangrijkste Europese en Nederlandse relevante regelgeving(2)

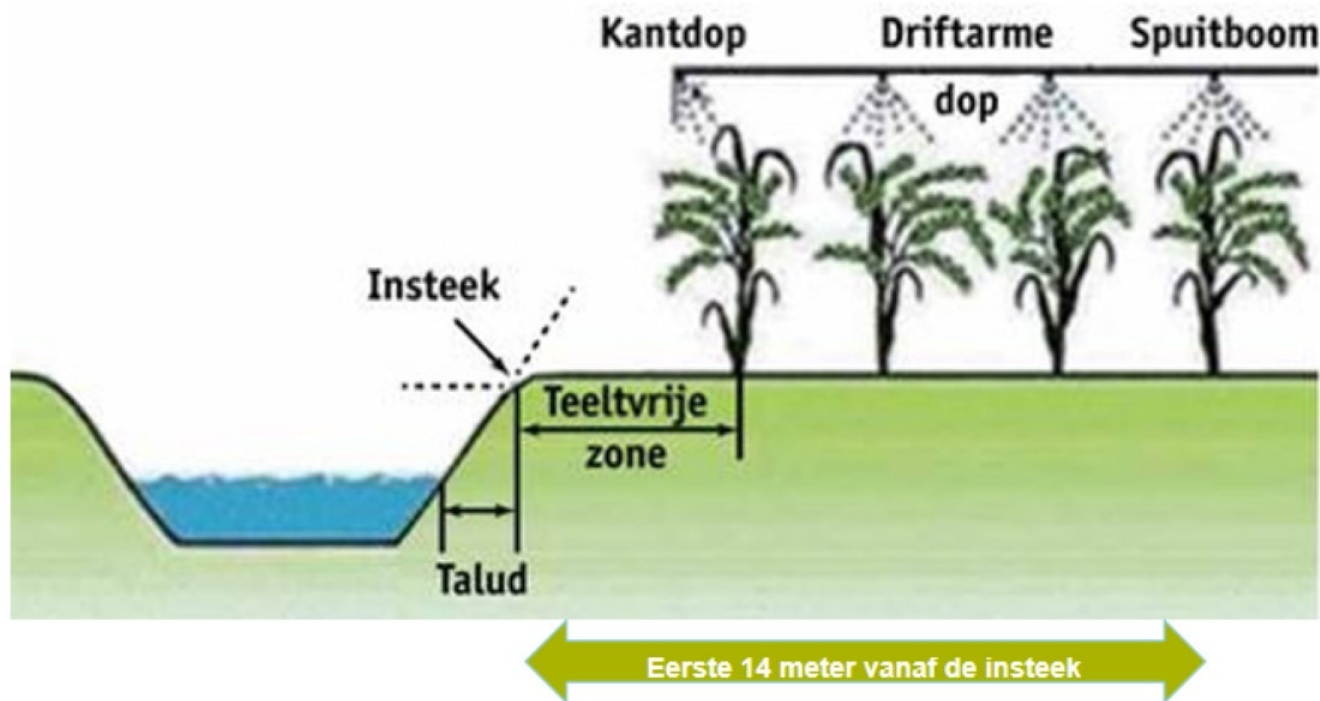
- **'water'** regelgeving: KaderRichtlijn Water : proper water
  - biologisch en chemisch
  - bescherming waterorganismen : vissen-daphnia-algen-waterplanten
  - drinkwaterproductie: werkzame stoffen en metabolieten
- behoud van een **voldoende breed GBM pakket**
  - IPM –geïntegreerde bestrijding verplicht sedert jan 2015
  - fysisch/mechanisch/thermisch
  - biologisch/groen/laag risico stoffen
  - chemisch (hoge effectiviteit)
- **maatschappelijk** : 'water' zonder GBM of hun metabolieten
  - puntvervuiling:50-60%: erfemissie, restwater, verplichte zuivering
  - diffuse vervuiling(drift): 5-10%: spuittechniek/DRD
  - run off(erosiegeev percelen)/drainage: 30-40%: vegetatieve buffer

Belangrijkste Europese en Nederlandse relevante regelgeving(3)

- **RL Duurzaam gebruik(IPM, NAP,...)SUD 128/2009 en 'vertaling' in NL regelgeving: Nota's "Gezonde groei, duurzame oogst"**
- **Tweede nota "Gezonde groei, duurzame oogst"**
  - **Specifieke doelen**
    - **Open teelten:**
      - **2018, 50% reductie aantal overschrijdingen tov 2013**
      - **2023 nagenoeg geen overschrijdingen meer in water voor milieukwaliteit en drinkwaternorm**
      - **Meetmoment in 2016!**
    - **Glastuinbouw: vanaf 2016 zuivering in kassen**
      - **Tijdslijnen worden niet gehaald**
- **Activiteitenbesluit (lozingenbesluit): aanpassingen in 2016.**

Activiteitenbesluit(1)

- **Belangrijke artikelen over gewasbescherming: 3.79- 3.83**
“van toepassing op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij de teelt van gewassen in de open lucht binnen een afstand van 14 meter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam”.

Activiteitenbesluit(3)

- Teeltvrije zone voor appel, peer en overige pit-en steenvruchten:
  - tenminste 9 m
  - tenminste 4.5m indien gebruik reflectiescherm
  - tenminste 3m indien
    - gebruik tunnelspuit
    - gebruik van een vanggewas
    - gebruik van een biologische productiemethode
    - gebruik van een dwarsstroomspuit met reflectiescherm en emissiescherm
    - gebruik van een dwarsstroomspuit of axiaalspuit en
      - bij de buitenste rij niet richting water wordt gespoten
      - spuitdoppen met max 1.5% driftdepositie in volbladsituatie

Nieuw Activiteitenbesluit

- **Belangrijkste punten voor ons:**
  - **75% doppen over heel perceel**
  - **Doelvoorschriften** ipv middelvoorschriften (driftreductie)
  - **Zuiveringsplicht glastuinbouw**
  - **Minimale teeltvrije zone van 25cm naar 50cm**
    - **Impact op grasland + granen**
- **Streefdoel voor implementatie: 1 jan 2017**
! maar wordt waarschijnlijk niet gehaald

Zitten er dan GBM in het water?

Ja, veel te veel !!!

- zichtbaar geworden voor iedereen door monitoring over gans het land door verschillende instanties
- landelijk beeld van de monitoring resultaten voor oppervlakte water beschikbaar in de **Bestrijdingsmiddelenatlas** : waar, wanneer, overschrijdingen, probleemstoffen, de koppeling aan landgebruik ,....
- belangrijkste normen:
  - ecotoxicologische (KRW) normen(waterorganismen)
    - MTR (oude norm, langdurige blootstelling)
    - **Milieukwaliteitsnormen** (MKN) of Env.Quality Standard (EQS)
      - **acute** blootstelling: MAC-MKN(MAC-EQS)
      - **langdurige** blootstelling: JG-MKN of AA-EQS
  - toelatingsnormen(Ctgb): EU en NL wetgeving
  - drinkwaternorm **0,1µg/l** EU-wetgeving ; enkel toetsing op drinkwaterinname punten(9 in 2014)

Open schermvullend in een nieuw venster

Informatie   **Legenda**   Kaartlagen

Selectiecriteria

Stof: imidacloprid
Norm: JG-MKN 0.0083 ug/l (1-12-2015)
Jaar: 2014
Alle monitoringlocaties
Databankversie: 10-12-2015
Aantal locaties: 406
[Download gegevens \(CSV\)](#)
[Toelichting bij dit product](#)

Gebruik van de interactieve kaart

Klik een meetpunt aan op de kaart om informatie op te vragen. Wanneer meerdere punten zijn aangeklikt is het mogelijk om door de resultaten te bladeren.

Houd de SHIFT toets ingedrukt en sleep een rechthoek op de kaart om in te zoomen

Klik de meetlat icoon aan om te beginnen/stoppen met meten.

Je kunt bij de basiskaart een andere achtergrond kiezen die zichtbaar wordt bij het inzoomen.

Kies hier uw productspecifieke instellingen en klik op "wijzigingen toepassen" om deze actief te maken.

Jaar
2014

Stof
imidacloprid

Norm
JG-MKN/MTR

Monitoringslocatie
Alle monitoringlocaties

Wijzigingen toepassen

KLEINE OORZAKEN .... GROTE GEVOLGEN

- **Slechts** enkele ml produkt in de sloot kan aanleiding geven tot overschrijdingen van de waternormen (drinkwaternorm 0,1 µg/l)
  - Morsen (10 ml): 100 km sloot (1 m breed x 0.5 m diep) >0.1 µg/L
  - Lekkende dop (10 min): 60 km sloot >0.1 µg/L
  - Verzegeling (1 bus): 20 km sloot >0.1 µg/L
- **Alle** emissieroutes zijn dus belangrijk
  - **Puntbronnen** (vóór en na toepassen) (erfafspoeling, morsen, opslag, vullen, reinigen, ...)
  - **Diffuse** bronnen: drift en erosie/afspoelen
- Bij herhaaldelijke normoverschrijdingen (drinkwater, waterorg) mogelijke **beperking** in gebruik of **intrekking** van de toelating door de toelatingsautoriteiten (Art 44 van 1107/2009)

Verband registratie met reductiemaatregelen(1)

- Reductiemaatregelen zijn tools om aan de wetgeving te voldoen. Zonder deze maatregelen zou het product NIET toelaatbaar zijn.
  - Driftreducerende maatregelen en technieken(spuittoestellen)
  - Teelt vrije zones
  - Grondwaterbeschermingsgebieden
  - Verplichte zuivering van spuiwater, enz...
- Reductiemaatregelen zijn een tool om toelatingen te verkrijgen en te behouden, **ook voor percelen die niet langs het water liggen !**
- Reductiemaatregelen moeten handgaafbaar zijn(NVWA)
- Reductiemaatregelen zijn
  - niet altijd zo praktisch en vragen soms extra investeringen
  - vragen soms grote inspanningen en verandering van gewoontes **maar zijn op registratietechnisch vlak vaak de enige manier om toelating te behouden(ERP,dosisvermindering,watervolume,...)**

Verband registratie met reductiemaatregelen(2)

- Door de grote transparantie in Nederlands water- en toelatingsbeleid:
  - Openbaarheid van monitoringsgegevens & link met landgebruik
  - Publicatie van evaluatierapporten van middelen op Ctgb-website

kunnen we de problematiek van de aanwezigheid van stoffen in water niet meer)ontkennen en is er maatschappelijke & politieke druk
- De EU en NL wetgeving en regelgeving evolueert voortdurend en wordt steeds strenger als gevolg van :
  - Voortschrijdende wetenschappelijke inzichten
  - Politieke druk
  - Bewezen aanwezigheid van stoffen in water (monitoringgegevens) die niet of te traag afneemt en in sommige gevallen zelfs toeneemt
- => **ons middelenpakket komt voortdurend verder onder druk** en niet alleen daardoor , maar ook tal van andere bedreigingen

Andere bedreigingen voor behoud effectief middelen pakket

- nieuwe GBM VO 1107/2009 (cut off criteria/Comp Ass en substitutie)
- EFSA (zeer) **conservatieve beoordelingen**, vastleggen meer conservatieve eindpunten dan de voorgestelde door de lidstaten RMS, waardoor negatieve adviezen naar de Commissie
- Als w.s. Europees hertoegelaten wordt ,dan product herregistraties met zeer korte tijdslijnen om dossiers aan te passen en in te dienen
- sterke vertragingen op EU niveaus voor de nieuwe MRLs en de herziening van de bestaande (**geen MRL , geen toelating!!!**)
- nieuwe EFSA conservatieve guidance docs: evaluatie risico's voor vogels en kleine zoogdieren, bijen en hommels, blootstelling voor de toepasser, werker, omstaander en omwonenden
- criteria voor hormoonverstorende stoffen,...
- resistentieontwikkeling
- **emotionele benadering/chemofobie** wordt belangrijker dan het wetenschappelijke en voortdurend opgeklopt via pers, NGOs

Wat kunnen wij en jullie er aan doen?

- Iedereen(=industrie,distributie,voorlichting,teler,...) moet zich ervan bewust zijn en zelf binnen zijn mogelijkheden actie ondernemen
- Industrie: stewardship , verbeterde (eenduidige) etikettering , verpakking en brede sensibilisatie
  - verminderen puntvervuiling op erf (erfemissiescan), langs waterloop, spoelen/reinigen/stallen spuitapparatuur,...
  - spoel- en restwaterverwerking(biofilter, Heliosec, Fytobac,...)
  - specifieke generieke aanbevelingen op het etiket
  - **etiket lezen** en aanbevelingen zo goed mogelijk volgen
- Bescherming van het water is een verantwoordelijkheid **van iedereen**
- ook bescherming van zichzelf en de omgeving : toepassen van de goede landbouwpraktijk en respect vd aanbevelingen op het etiket
- meedoen aan erfemissiescan en uitvoeren vd nodige verbeteringen
- **driftbeperking** en **puntvervuiling** zoveel mogelijk beperken
- resistentieontwikkeling onder controle houden

Maatregelen ter voorkoming van oppervlaktewaterverontreiniging.

“Gewasbeschermingsmiddelen horen niet thuis in water”

- Om waterleven te beschermen en omdat oppervlaktewater voor drinkwaterbereiding gebruikt kan worden is het van groot belang emissie naar het oppervlaktewater te voorkomen. Syngenta raadt daarom aan de volgende maatregelen te nemen:
- Respecteer de verplichte maatregelen in het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (WG) zoals de voorgeschreven driftreducerende maatregelen en teeltvrije zones.
- Raadpleeg de “Toolbox Emissiebeperking” op www.toolboxwater.nl of www.activiteitenbesluitagrarischnl.nl voor meer informatie over alle vormen van emissies naar oppervlaktewater, zoals ondermeer ook afspoeling en hoe deze te beperken.

- **Spuitapparatuur gebruikt in onbedekte teelten dient overdekt gestald te worden en gereinigd op een was- en spoelplaats met (vloeistofdichte) opvangmogelijkheid. Verwerk was- en spoelwater en eventuele restvloeistoffen, die niet over het laatst bespoten perceel kunnen worden uitgereden, in een Heliosec® (of gelijkwaardig alternatief) om onnodige milieubelasting te voorkomen.**

Driftreducerende maatregelen

- echt noodzakelijk geworden om toelating /gebruik te behouden als de evaluatie een mogelijk **onaanvaardbaar risico** aantoont
- enkel **goedgekeurde** of **door Ctgb aanvaarde** maatregelen mogelijk per gewas(wetenschappelijke onderbouwing en handhaafbaar) bijv.
  - tunnelspuit
  - driftreducerende doppen gecertificeerd via TCT of via WUR-PRI
  - certificatie van driftreducerende technieken of toestellen via TCT
  - gebruik 'zonder' blad(voor 1 mei), met volblad(na 1 mei)
enkel gebruik na 1 mei evoluerend naar BBCH codes
  - Drift reducerende doppen altijd voor 20 m grenzend aan het water
  - KWH k 1500-3R2 VLOS3-rij spuit met variabele
luchtondersteuning en 90%DRD ok, maar niet met stddoppen
  - Wanner spuit met reflectiescherm en 90% DRD ok, maar niet met
standaarddoppen,... **maar het Ctgb moet ze willen aanvaarden !!!**

Besluit

1. **Reductiemaatregelen zijn een belangrijke manier om toelatingen te verkrijgen en te behouden**
  - **Past ze toe en promoot het belang van het respecteren en correct toepassen van deze maatregelen**
2. **We kunnen de problematiek van de aanwezigheid van stoffen in water niet (meer) ontkennen of negeren**
  - **Wees bewust van de problematiek en de gevolgen voor het middelenpakket en volg het etiket**
  - **puntvervuiling en drift vermijden is een noodzaak**
3. **EU en NL wetgeving wordt voortdurend strenger**
  - **Help mee door verbeteringen en positieve resultaten te realiseren zodat er geen reden is voor verdere verstrenging of intrekking van toelatingen zodat we een effectief middelenpakket kunnen behouden**